

ת"פ (ראשון לציון) 59732-07-23 - מדינת ישראל נ' אדוארד בורוכוב

ת"פ (ראשון-לציון) 59732-07-23 - מדינת ישראל נ' אדוארד בורוכובשלוש ראשון-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 59732-07-23

מדינת ישראל

נגד

אדוארד בורוכוב

בית משפט השלום בראשון-לציון

[09.04.2025]

כבוד השופט אבי וסטרמן

ב"כ המאשימה, עו"ד חגית רונן

ב"כ הנאשם, עו"ד סרגיי (דוד) מורין

גזר דין

תמצית הכרעת הדין

1. הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של מכירת מצרכים במהלך העסק במחיר העולה על המחיר

הקובע, לפי סעיפים 11(א) ו- 34(א) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשנ"ו - 1996 (להלן: חוק הפיקוח)

ובניגוד לצווים המפורטים בפרק הוראות החיקוק שבכתב האישום.

2. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היה הנאשם בעלים של עסק לממכר מצרכי מזון בשם "מאפיית רומן" (להלן:

העסק או בית העסק); ביום 21.3.24 נערכה ביקורת בבית העסק על ידי מפקח מטעם משרד הכלכלה והתעשייה.

במסגרת כתב האישום נטען כי במהלך הביקורת נמצא כי הנאשם מכר במהלך עסקו, באמצעות המוכר במקום,

שבעה מצרכים במחיר העולה על המחיר המרבי שנקבע להם.

במסגרת הכרעת הדין נקבע כי הנאשם מכר בעסקו חמישה מצרכים במחיר העולה על המחיר המרבי: שמנת מתוקה

להקצפה, תבנית ביצים 12 יח', שמנת חמוצה, גיל 3% שומן ואשל 4.5% שומן.

בצד זאת, נקבע כי שני המצרכים האחרים לגביהם יוחסה העבירה אכן נמכרו בעסק במחיר שמעל המחיר הקובע,

אולם היסוד הנפשי של הנאשם לא הוכח כנדרש ביחס אליהם.

כמו כן, נדחתה טענת הנאשם לאכיפה בררנית בעצם הגשת כתב האישום נגדו במקום פניה להליך של הטלת כופר כסף. כן נקבע כי את שיקול דעתה של המאשימה בעניין זה יש לבחון על פי נוסחו והיקפו המקורי של כתב האישום, בנקודת הזמן בה כלל שבעה מצרכים, ועל פי שיעור ההפקעה הנוגע למצרכים אלה. טיעוני הצדדים לעונש

3. עובר למועד שמיעת הטיעונים לעונש הגיש ב"כ הנאשם, בכתב, בקשה לביטול ההרשעה וקבלת תסקיר שירות המבחן. במסגרת הבקשה נטען כי לנוכח "הפחתה משמעותית מחומרת העבירות כתוצאה מהכרעת הדין", יש מקום לבחון מחדש את טענת ההגנה מן הצדק; עוד נטען כי בנסיבות אלה, בהן היה מוצדק להעדיף את מסלול הטלת הכופר על פני הגשת כתב האישום, מוצדק גם לבטל את הרשעתו של הנאשם, אף ללא הצבעה על נזק קונקרטי שייגרם בגינה. זאת, גם לאור העובדה כי מתקיימים בעניינו מרבית השיקולים להטלת כופר כסף, וכן על רקע מקרים אחרים בהם בחרה המאשימה במסלול זה.

4. המאשימה, במסגרת תגובתה בכתב, התנגדה לבקשה, תוך שטענה כי לא מתקיימות בעניינו של הנאשם הנסיבות החריגות המצדיקות ביטול ההרשעה; זאת, הן מאחר ולא העלה כל טענה בדבר פגיעה בשיקומו, והן לנוכח טיב העבירה בה מדובר, המחייבת, ככלל, הרשעה וענישה מוחשית בעלת אופי כלכלי. עוד נטען כי טענת האכיפה הבררנית נדחתה במסגרת הכרעת הדין, ולא נפל כל פגם בהתנהלותה של המאשימה ובהגשת כתב האישום נגד הנאשם. כמו כן, מדובר בסוגיה משפטית טהורה, ובנסיבות העניין אין מקום בהזמנת תסקיר.

5. טיעוני הצדדים לעונש נשמעו ביום 23.2.25. המאשימה טענה כי הנאשם הורשע במכירה של חמישה מצרכים במחיר הגבוה מן המחיר המותר, כאשר סך אחוזי ההפקעה עמדו על 67%. המאשימה הפנתה לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מן העבירה, ועמדה על הצורך בענישה כספית מחמירה. תוך שהפנתה לפסיקה, עתרה המאשימה לקביעת מתחם ענישה הנע בין 20,000 ₪ ל- 50,000 ₪; לנוכח אחוזי ההפקעה ומספר המצרכים ביקשה להשית על הנאשם קנס בסך 21,000 ₪ וכן מתן התחייבות בסך של 20,000 ₪. עוד טענה המאשימה כי מדובר בנאשם שתחום עיסוקו הוא מכירת מצרכים, ומצופה ממנו להקפיד על הוראות החוק; כמו כן, יש לקחת בחשבון את העובדה כי ביצוע העבירות הסב רווח לנאשם, וכי חלף פרק זמן משמעותי ממועד קביעת הצווים ועד מועד עריכת הביקורת. מנגד, יש לקחת בחשבון כי הנאשם תיקן את מחיר המצרכים לאחר הביקורת.

6. ב"כ הנאשם חזר על טענתו לביטול ההרשעה על רקע טענת ההגנה מן הצדק, וכן על הצורך בהגשת תסקיר של שירות המבחן; למקרה שההרשעה תיוותר על כנה, נטען די בעצם הרשעתו ואין מקום להענישו גם מבחינת כלכלית, ולעניין זה הפנה לדו"ח רווח והפסד ממנו עולה כי עסקו הרוויח בשנת 2023 סכום של ₪ 98,000 בלבד, ובשנת 2024 היה העסק בהפסד (בהמשך הוגשו דו"חות כספיים שסומנו טל/1). תוך שהפנה לפסיקה, טען למתחם ענישה אשר נע בין התחייבות כספית לבין קנס בסך 5,000 ₪, ככל שהרשעתו תיוותר על כנה. עוד טען כי אין לזקוף לחובתו של הנאשם את העובדה כי שני מצרכים נוספים - מעבר לחמשת המצרכים לגביהם הורשע - נמכרו במחיר שמעל המחיר הקובע, בהינתן העובדה כי לא הורשע בגינם. כן טען כי אין לזקוף את ניהול המשפט לחובתו של הנאשם בהתחשב בטיב הרשעתו לגבי המוצר החמישי לגביו לא הודה.
7. הנאשם, בדבריו, ציין כי הוא מבין את חומרת העניין, המעשה לא נעשה בזדון, הנאשם לא היה מנוסה בתחום בעת הרלוונטית, ועשה הכל כדי לתקן. עוד טען כי הרווח מן העסק קטן. דיון והכרעה
- הבקשה לביטול ההרשעה
8. כפי שנקבע בפסיקה, כלל הוא כי מי שאשמתו הוכחה - דינו הרשעה (רע"פ 1535/20 דוקורקר נ' מדינת ישראל (15.3.20)). אי הרשעה, בהתאם לסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982, שמורה ל"מקרים יוצאי-דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה" (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.97)).
9. עוד נקבע כי הימנעות מהרשעה תהיה אפשרית בהתקיים שני תנאים מצטברים: האחד, כי ההרשעה תפגע באופן ממשי בשיקום הנאשם בהתחשב בנסיבותיו האישיות הפרטניות; השני, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ובפרט בשיקולי הגמול וההרתעה (רע"פ 4214/22 יצחק נ' מדינת ישראל (7.7.22); רע"פ 2644/23 עזרן נ' מדינת ישראל (17.5.23)). לעניין הנזק שייגרם לנאשם בעקבות ההרשעה, עליו להצביע על פגיעה קשה וקונקרטית ולבססה באמצעות ראיות (רע"פ 6403/18 הרוש נ' מדינת ישראל (28.11.18)).
10. אקדים ואומר כי בבקשה לביטול ההרשעה אין ממש. כאמור, במוקד הבקשה מצוייה הטענה כי מאחר והנאשם הורשע רק בנוגע לחמישה מצרכים מתוך השבעה שיוחסו לו בכתב האישום, יש מקום לבחון מחדש את טענת ההגנה מן הצדק. ב"כ הנאשם פירט בהקשר זה, שוב ובאריכות, את הטענות שנטענו בעניין זה בשלב בירור האשמה. עם זאת, נקודת המוצא לדיון זה היא העובדה כי במסגרת הכרעת הדין (סעיפים 40-52) נדחתה הטענה בדבר אכיפה בררנית, וזאת תוך שנתתי דעתי למכלול הטענות שהועלו בהקשר זה. כמו כן, נתתי דעתי לעובדה כי מצאתי להרשיע את הנאשם רק בנוגע לחמישה מצרכים מתוך שבעה; בעניין זה נקבע כי שיקול דעתה של המאשימה נבחן על פי נוסחו והיקפו המקורי של כתב האישום בנקודת הזמן בה כלל שבעה מצרכים, ועל פי שיעור ההפקעה הנוגע למצרכים אלה.

11. דומה כי די בכך כדי לשמוט את הבסיס עליו נסמכה הטענה לביטול ההרשעה. מכל מקום, אוסיף כי התנאים שנקבעו בפסיקה לביטול הרשעה אינה מתקיימים בעניינו של הנאשם. ראשית, ב"כ הנאשם לא הצביע על פגיעה ממשית וקונקרטית שתיגרם לנאשם בעקבות הרשעתו. למעלה מן הצורך, ובהתייחס לטענות ב"כ הנאשם, אוסיף כי לא הוכחה פגיעה כזו גם בהתאם לדרישות ה"מרוככות" שנקבעו בהקשר זה בהתייחס לעבירות אסדרתיות (רע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' שבתאי (10.9.13), פסקה 13 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן) (להלן: הלכת שבתאי); נקבע כי גם בעבירות אלה, לצורך הימנעות מהרשעה, על הנאשם להציג נזק מוחשי וקונקרטי אשר ייגרם לו בעקבות הרשעתו (ע"פ 10261-08-17 מדינת ישראל נ' שמן תעשיות (10.1.18, פסקה 20)). הדברים נאמרים בבחינת למעלה מן הצורך, מאחר וממילא, הלכת שבתאי - אשר עסקה בעבירות של אחריות קפידה - אינה חלה בעניינו, בו יוחסה לנאשם עבירה המאופיינת ביסוד נפשי של מחשבה פלילית (ר' סעיפים 19-24 להכרעת הדין).
12. כמו כן, מקובלת עלי עמדת המאשימה לפיה גם התנאי השני שנקבע בפסיקה לעניין זה אינו מתקיים; זאת, מאחר וביטול ההרשעה יביא לפגיעה בשיקולי הענישה האחרים. הנאשם הורשע במכירה של חמישה מצרכים במחיר מופקע, בעבירה שמהותה כלכלית; ביטול ההרשעה אשר לא יאפשר הטלת קנס, יביא לפגיעה ממשית בשיקולי הענישה, ובפרט בשיקולי הגמול וההרתעה.
13. בנסיבות אלה לא מצאתי בסיס לבקשה להפנות את הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר. כפי שנקבע בפסיקה, מסתייע בית המשפט בשירות המבחן לשני צרכים עיקריים: בחינת סיכויי השיקום, ועל מנת לקבל תמונה רחבה יותר על הנאשם, לגבי הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (רע"פ 50051-11-24 אל פראונה נ' מדינת ישראל (28.11.24)). על רקע זה, לא הובהר כלל במה יהיה בידו של שירות המבחן לסייע בעניינו של הנאשם; יוזכר כי הבקשה לביטול ההרשעה נסמכת, בעניינו, על טענה משפטית, ולא על טענה הנוגעת לנסיבותיו של האישיות הנאשם או סיכויי שיקומו.
14. אשר על כן, הבקשה לביטול ההרשעה נדחת.
- מתחם העונש ההולם
15. קביעת מתחם העונש ההולם נעשית בהתאם לעקרון ההלימה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו, בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 לחוק העונשין).
16. תכליותיו של חוק הפיקוח עולות מדברי ההסבר להצעת החוק (ה"ח 2436, התשנ"ו, עמ' 144-145): קביעת מדיניות מקרו-כלכלית לריסון אינפלציה בתקופות בהן האינפלציה גבוהה; תיקון עיוותים בשוק המוצרים אשר עשויים להביא לקביעת מחירים גבוהים לעומת אלה שהיו נקבעים בשוק משוכלל, וכך לפגוע בפגיעה במשק ובצרכנים; וכן פיקוח על מוצרים המסובסדים מתקציב המדינה. בנוסף, עמדה הצעת החוק על תכלית נוספת אשר רלוונטית במיוחד לעניינו:

"בנוסף, נדרש פיקוח על מחירי מוצרים אחדים בשל היותם מוצרים חיוניים ובסיסיים, ושלגביהם ישנה מדיניות חברתית של המדינה בפיקוח על מחיריהם ... יצוין כי הצורך בחוק המאפשר פיקוח על מחירים הינו גדול במיוחד במשק הישראלי שהוא משק קטן יחסית, ומאופיין במיעוט יחסי של יצרנים בחלק מן הענפים והמוצרים" (שם, עמ' 145).

כפי שנקבע בת"פ (ראשל"צ) 64376-02-18 מדינת ישראל נ' שמטובוב (10.5.18), הפגיעה בהקשר זה היא בבחינת גזל מן הציבור, ובפרט מאנשים קשי יום הנדרשים למצרכים הבסיסיים שמחירם מפוקח.

17. על רקע טיבה של העבירה הנדונה שתכליתה הפקת רווח כלכלי, מעלה סקירת הפסיקה בעבירה ובנסיבות הנדונות עונשי קנס בשיעורים הנקבעים על רקע סוג העסק בו מדובר, מספר המצרכים שנמכרו במחיר מעל המותר, שיעור ההפקעה, ומכלול נסיבות העניין.

א. בת"פ (נצ' 59427-09-20 מדינת ישראל נ' הייב (6.12.22) - אליו הפנתה המאשימה, הורשע נאשם על פי הודאתו במכירת שני מצרכים, בשיעור הפקעה מצרפי של 21%. בית המשפט קבע מתחם קנס הנע בין 5,000 ₪ ל- 15,000 ₪ וגזר על הנאשם קנס בסך 10,000 ₪ על רקע קיומה של הרשעה קודמת בעבירה דומה.

ב. בת"פ (ת"א) 48541-10-23 מדינת ישראל נ' גאזלה (4.2.24), הורשע נאשם לפי הודאתו במכירת חמישה מצרכים בשיעורי הפקעה אשר נעו בין 6.6% ל- 92% בית המשפט קבע מתחם קנס הנע בין 10,000 ₪ ל- 20,000 ₪, וגזר עליו קנס המצוי בתחתית המתחם.

ג. בת"פ (ק"ש) 54904-07-17 מדינת ישראל נ' שמכה (28.3.18) הורשעה נאשמת, בעלת עסק קטן, על פי הודאתה, במכירת שני מצרכים בשיעורי הפקעה של 21.74% ו- 30.43%; בית המשפט קבע מתחם קנס הנע בין 5,000 ₪ ל- 20,000 ₪, וגזר קנס המצוי בתחתית המתחם.

ד. בת"פ (ראשל"צ) 59322-03-17 מדינת ישראל נ' טטיקשווילי (24.9.17) - אליו הפנתה המאשימה, הורשע נאשם, על פי הודאתו, במכירת שני מצרכים, בהפקעה של 30% ו- 66%; בית המשפט גזר קנס בסך 15,000 ₪.

ה. בת"פ (ב"ש) 71946-09-16 מדינת ישראל נ' ספקטורמרקט בע"מ (7.2.18) - אליו הפנה ב"כ הנאשם, הורשעו הנאשמים, לפי הודאתם, במכירה של תשעה מצרכים במחיר העולה על המחיר הקובע, כאשר רוב המצרכים נמכרו בשיעורי הפקעה נמוכים יחסית, ואחד בחריגה משמעותית של 37% מהמחיר הקובע; דובר בנאשמת שהיא מכולת שכונתית. בית המשפט קבע מתחם קנס הולם הנע בין 5,000 ₪ ל- 22,000 ₪, והטיל עונש קנס של 8,000 ₪.

ו. בת"פ (י-ם) 57534-01-17 מדינת ישראל נ' המשועבדים בע"מ (14.5.17) - אליו הפנה ב"כ הנאשם, הורשעו הנאשמות, על פי הודאתן, במכירת ארבעה מצרכים, שלושה מהם בשיעורי הפקעה של עשרות רבות של אחוזים. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה נע בין 20,000 ₪ ל- 50,000 ₪, ותוך חריגה ממתחם הענישה, הטיל קנס בן 7,000 ₪.

18. הנאשם בעניינו, בעליו של עסק מקומי לממכר מצרכי מזון, מכר בעסקו חמישה מצרכים במחיר העולה על המחיר המרבי המותר; שיעורי ההפקעה נעים בין 8.2% ל- 16.7%, כאשר סך שיעור ההפקעה המצרפי של המצרכים עומד על כ- 67%. אין בידי לקבל את עמדת המאשימה לפיה יש לזקוף לחובתו גם את העובדה כי שני מצרכים נוספים נמכרו במחיר מופקע, וזאת מאחר והנאשם לא הורשע ביחס אליהם. כן נתתי דעתי לעובדה כי מדובר במכירה חד פעמית, הגם שכללה חמישה מצרכים שנמכרו במחיר מופקע. בנסיבות אלה, סבורני כי הפגיעה בערכים המוגנים הינה בינונית.

19. סיכומי של דבר, על רקע הערכים המוגנים, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנוהגת, ונסיבות ביצוע העבירה, אני קובע כי מתחם הקנס ההולם נע בין 10,000 ₪ ל- 20,000 ₪.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

20. גזירת העונש בתוך מתחם הענישה תיעשה בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40א לחוק העונשין.

21. המאשימה טענה, כאמור לעיל, למתחם ענישה הנע בין 20,000 ₪ ל- 50,000 ₪, וביקשה להשית על הנאשם קנס בסך 21,000 ₪. אודה כי לא הבינתי את הבסיס לעמדת המאשימה במה שנוגע למיקומו של העונש בתוך המתחם; הנימוק לעמדה זו היה "בשים לב לאחוזי ההפקעה ולמספר המצרכים" (עמ' 75, שורה 11), אולם מדובר בנתונים הקשורים בביצוע העבירה אשר מקומם בקביעת מתחם הענישה עצמו ולא בגזירת העונש בתוכו.

22. לטעמי, בנסיבות העניין, היה מקום היה מקום לגזור את העונש במרכז מתחם הענישה. ער אני לעובדה כי לא נטען שלחובתו של הנאשם עבר פלילי; כמו כן, אף המאשימה ציינה כי תיקן את מחיר המצרכים לאחר הביקורת. ער אני גם לטענותיו של ב"כ הנאשם בנוגע להיקף הכנסותיו (בשנת 2023) והפסדיו (בשנת 2024) של העסק (טל/1). עם זאת מדובר בנאשם אשר בשלב בירור האשמה לא הודה ונטל אחריות על מעשיו. אכן, הנאשם לא העלה טענות פרטניות לגבי ארבעה מן המצרכים לגביהם הורשע, אולם העלה טענות כלליות לגבי מכלול המיוחס לו, כמפורט בהכרעת הדין. מובן כי זכותו של נאשם לנהל משפט, והנאשם אף זוכה משניים מן המצרכים נשוא כתב האישום; עם זאת, איני סבור כי הוא זכאי להקלה לה זכאי מי שהודה, נטל אחריות, והביא לחסכון בזמן שיפוטי. בנוסף, שיקולי הרתעת הרבים אף הם פועלים להחמרת העונש. מכל מקום, הדברים נאמרים בבחינת למעלה מן הצורך. מאחר ובית המשפט אינו אמור לשים עצמו קטיגור יותר מהקטיגור, ייקבע העונש כעמדת המאשימה, בחלקו התחתון של מתחם הענישה.

סוף דבר

23. לאור האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. קנס בסך 11,000 ₪.

הקנס ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.6.25 ובכל 1 בחודש שלאחר מכן.

2. הנאשם יתחייב להימנע מעבירה בה הורשע ומעבירה לפי סעיף 35 לחוק הפיקוח בתוך תקופה של 24 חודשים החל מיום החתימה על ההתחייבות. ההתחייבות תהיה בסכום של 10,000 ₪.

הנאשם יחתום על ההתחייבות במזכירות בית המשפט בתוך 30 ימים מהיום, או בפני בא כחו אשר יעביר את ההתחייבות למזכירות בית המשפט בתוך 30 ימים, שאם לא כן, ירצה תקופת מאסר בת 5 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

המזכירות תשלח את גזר הדין לצדדים.

ניתן היום, י"א ניסן תשפ"ה, 09 אפריל 2025, בהעדר הצדדים.